

De Kinderrechtencoalitie is een sterk voorstander van de realisatie van inclusief onderwijs. Het recht van elke leerling om opgenomen te worden binnen een gewone klas moet hierbij gegarandeerd worden. België heeft zich door de ondertekening van het VN-Verdrag inzake gelijke rechten voor personen met een handicap verbonden tot het realiseren van een inclusief onderwijssysteem.

Ook in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), staan verschillende bepalingen die het belang van inclusief onderwijs onderbouwen: **artikel 2** (non-discriminatiebeginsel), **artikel 6** (het inherente recht op overleven en ontwikkeling), **artikel 23** (kinderen en jongeren met een handicap), **artikel 28** (het recht op onderwijs), **artikel 29** (ontplooiing van de persoonlijkheid en de talenten van het kind).

Het recht van kinderen met een handicap op inclusief onderwijs wordt verder geconcretiseerd in de aanbevelingen van het VN Comité voor de Rechten van het Kind aan ons land (juni 2010). Daarin wordt België aangespoord om:

- Concretere acties te ondernemen om inclusief onderwijs voor kinderen met een handicap te verzekeren, alsook de integratie in dagzorgcentra (art. 55)
- Middelen toe te wijzen voor o.a. programma's voor het opleiden van professionals die met kinderen met een handicap werken, in het bijzonder onderwijzers die met kinderen met een handicap werken binnen het gewoon onderwijs (art. 55).

Dit kinderrechtenspectief, gehanteerd in het IVRK en in de Slotbeschouwingen van het Comité, stelt dus het recht om erbij te horen centraal, samen met het recht actief te participeren. Beide zijn concepten die ook de kern uitmaken van het gedachtegoed van inclusie. Bij inclusie gaat het fundamenteel over 'een deel van het geheel zijn', 'ingesloten zijn', erbij horen'.

De vraag naar inclusief onderwijs ligt reeds jaren op het bureau van de verschillende Vlaamse ministers van onderwijs. In 2008 stemde de Vlaamse regering een voorontwerp van **decreet rond leerzorg** principieel goed. Dit decreet is er gekomen ter navolging van het regeerakkoord 2004-2009, waar de volgende beleidsintentie werd genoteerd: "Voor leerlingen met speciale noden geldt het principe: het gewoon onderwijs waar het kan, het buitengewoon onderwijs waar het moet".¹

Begin september 2011 kondigde Vlaams minister van Onderwijs Pascal Smet echter aan dat het leerzorgkader opgegeven wordt wegens te weinig draagvlak. Hij nam wel enkele dringende maatregelen, waaronder de oprichting van een nieuw **type 9 in het buitengewoon onderwijs** voor kinderen met een autismespectrumstoornis (ASS). Met dit attest type 9 kan een leerling kiezen voor deelname aan het buitengewoon onderwijs of ondersteuning (GON-begeleiding) in het gewoon onderwijs. Deze maatregelen kennen echter nog geen uitvoering, deze zijn pas voorzien in het nieuwe decreet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

De Vlaamse regering gaf op vrijdag 8 november haar goedkeuring aan het ontwerp van '**decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften**'. Dit decreet werd aangekondigd als een belangrijke stap om inclusief onderwijs waar te maken.

¹ Memorie van toelichting bij het voorontwerp decreet leerzorg.

Dit voorstel van decreet is echter niet de juiste manier om inclusief onderwijs waar te maken. We menen dat het eerder een rem dan een stimulans zal betekenen. Het voorstel van decreet is op zich ook in strijd met het art. 24 van het Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (VRPH).

Door zijn complexe formuleringen mist dit decreet aan duidelijkheid. Het dreigt verwarring te zaaien in de toepassing en biedt aldus te weinig rechtszekerheid. Men bevestigt dat iedere leerling **princiepelijk** een inschrijvingsrecht heeft in het gewoon onderwijs, conform het Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap en de Belgische en Vlaamse antidiscriminatiewetgeving. Maar leerlingen die nood hebben aan een individueel leertraject, zoals dit vaak voorkomt bij 'inclusief onderwijs', is er geen inschrijvingsrecht. Op die manier blijft er in feite niets over van het principiële recht op inclusief onderwijs (enkel recht op 'geïntegreerd onderwijs'). Dit terwijl het recht op inclusief onderwijs zoals vastgelegd is in art. 24 van het VRPH van toepassing is voor alle leerlingen, ook leerlingen met een verstandelijke of meervoudige beperking.

We zijn van mening dat we nog ver zijn van een volledige toepassing van het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap in het onderwijs. Er zijn te weinig concrete cijfers over het aantal formele weigeringen van scholen en in de praktijk blijven er scholen bestaan die niet correct met de regels omspringen. Een versteviging van het inschrijvingsrecht voor kinderen met een specifieke onderwijsbehoefte is daarom broodnodig.

Verder willen we benadrukken dat de nieuwe maatregel die kinderen met autisme extra ondersteunt, een goede zaak is. We betreuren echter dat dit soort maatregelen wordt genomen in de plaats van het uitbouwen van het leezorgkader. We pleiten er dan ook voor dat er blijvend moet gewerkt worden aan een brede hervorming van het buitengewoon onderwijs, met daarin volwaardige aandacht voor inclusief onderwijs.

De Kinderrechtencoalitie hoopt dat bovenstaande opmerkingen verder zullen behandeld worden in de decretale initiatieven die zullen ondernomen worden door de Vlaamse regering, en zal dit ook nauw opvolgen.

Vanuit het perspectief van rechten van kinderen en jongeren is inclusie immers geen privilege, maar een recht van alle kinderen en jongeren. Elk kind heeft recht op een gelijke behandeling en het recht om niet gediscrimineerd te worden.